

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115208332
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1115208332.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, F. R., zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO : 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, o zaplatenie 5 121,40 € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19. marca 2019 č. k. 17C/74/2015-313, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 121,40 € s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5 121,40 € od 21.11.2014 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 39, § 41, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457 a § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 1, § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Na základe vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 11.1.2008 zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorou sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 80 000,- Sk (2 665,51 €) a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 77 200,- Sk (2 562,57 €) t.j. celkovo zaplatiť čiastku 157 200,- Sk (5 218,08 €) v 12-tich mesačných splátkach po 13 100,- Sk (434,84 €) počnúc dňom 10.2.2008. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že žalobca bol v zmluve označený menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu, adresou trvalého pobytu, ako aj obchodným menom, miestom podnikania, identifikačným číslom a číslom živnostenského registra. Z obsahu zmluvy nevyplýva, na aký účel boli finančné prostriedky poskytnuté. Z výzvy na vrátenie plnenia prijatého bez právneho dôvodu zo dňa 17.11.2014 vyplýva výzva žalobcu adresovaná žalovanému na vrátenie sumy vo výške 8 514,86 € najneskôr do 20.11.2014. Z výpisu z klientskej zóny pokiaľ ide o zmluvu č. XXXXXXXX (č. 1, 2, 4, 5) vyplýva, že výška úveru predstavovala 2 655,51 €, celková dlžná suma predstavovala 11 157,33 € s tým, že žalobca uhradil žalovanému 11 170,37 €. Žalobca konkrétne dňa 29.7.2008 uhradil 371,77 €, dňa 16.2.2009 uhradil 1 700,- €, dňa 7.5.2009 uhradil 200,- €, dňa 8.7.2009 uhradil 150,- €, dňa 3.11.2009

uhradil 3 168,08 €, dňa 12.2.2010 uhradil 64,78 €, dňa 31.3.2010 uhradil 66,07 €, dňa 30.4.2010 uhradil 64,78 €, dňa 31.5.2010 uhradil 67,57 €, dňa 30.6.2010 uhradil 64,79 €, dňa 25.8.2010 uhradil 64,79 €, dňa 11.10.2010 uhradil 66,34 €, dňa 2.12.2010 uhradil 5 054,05 €, dňa 6.12.2010 uhradil 67,35 €, o čom svedčí aj výpis z klientskej zóny žalovaného (č. 1. 245), ako aj prehľad splátok a pokút (č. 1. 2). Ak žalobca poukázal žalovanému 11 170,37 €, táto suma presahuje úver o sumu 8 514,86 €.

1.2. Podľa súdu prvej inštancie posúdenie právneho vzťahu medzi stranami ako absolútneho obchodu nevyučuje aplikáciu ustanovení spotrebiteľského práva na daný právny vzťah. Vzhľadom na predmet podnikania žalobcu (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka), súd na daný zmluvný vzťah aplikoval aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný mal postavenie spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka), keď pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že ide o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňala.

1.3. Vzhľadom na vyššie uvedený záver súd prvej inštancie otázku premlčania nároku žalobcu posudzoval v režime Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, preto sa premlčuje podľa ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Aby bolo možné hovoriť o premlčaní práva, musí toto právo najskôr vzniknúť. V desaťročnej premlčacej lehote sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu lehotu, platí trojročná objektívna premlčacia lehota, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Subjektívna premlčacia lehota nemôže začať plynúť skôr, než objektívne premlčacie lehota. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna lehota nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Aj v tomto prípade rozhoduje skutočná, a nie predpokladaná znalosť okolností uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

1.4. Žalobca si svojou žalobou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 5 121,40 €, čo predstavuje súčet splátok nad rámec istiny poskytnutého úveru. Žalovaný nepoprel výšku pôžičky ani celkovú výšku úhrady. Naopak žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 18.11.2016 uviedol, že zmluvu vedie od 6.12.2010 ako uhradenú. Zmluvu o úvere, ktorú uzatvorili zmluvné strany, súd vyhodnotil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V konaní nebolo preukázané, že by si žalobca finančné prostriedky požičal na podnikanie. Žalovaný v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, nakoľko z obsahu zmluvy o úvere nevyplýva, na aký účel boli finančné prostriedky poskytnuté. Žalobca ako dlžník bol v zmluve o úvere identifikovaný ako fyzická osoba (meno, priezvisko, rodné číslo, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu), ako aj údajmi označujúcimi fyzickú osobu - podnikateľa (identifikačné číslo, číslo živnostenského registra), čo vzbudzuje pochybnosť, nakoľko v zmluve absentuje uvedenie účelu, na ktorý boli finančné prostriedky poskytnuté. Zo zmluvy nevyplýva, akú podnikateľskú činnosť žalobca vykonáva a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním uzatvorenie zmluvy má, a teda podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo možné takúto zmluvu vyňať z aplikácie zákona o spotrebiteľských úveroch. Z predloženej žiadosti o úver (č. 1. 66) vyplýva, že žiadateľ o úver pred podpísaním zmluvy vyplnil predmetnú žiadosť dňa 10.1.2008, v ktorej je jednoznačne uvedené, že žiadateľ o úver je fyzická osoba,

ktorá je označená rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a až následne v 8. kolónke uvedenej žiadosti sa vyplňal údaj o zdroji príjmu, resp. o statuse žiadateľa, kde sa len označí jedna z predtlačných možností. Žalobca v tomto smere uniesol dôkazné bremeno. Vo svojej výpovedi jednoznačne potvrdil, že finančné prostriedky od žalovaného použil výhradne na osobné účely. Prvoinštančný súd mal za preukázané, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil prijatím sumy 5 121,40 €, v dôsledku čoho vznikla žalovanému povinnosť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vydať. Predmetná zmluva neobsahovala údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov. Súd preto úver vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov podľa ust. § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zmluva o úvere neobsahovala náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/, k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie sumy vo výške 5 121,40 €, ktorej vydania sa žalobca titulom bezdôvodného obohatenia voči žalovanému domáha. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil prijatím žalovanej sumy, v dôsledku čoho vznikla žalovanému povinnosť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vydať.

1.5. Podľa názoru súdu prvej inštancie v danom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Zákon o spotrebiteľských úveroch platný a účinný od 1.10.2001 už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvádzať v zmluvách ročnú percentuálnu mieru nákladov. Ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetná zmluva bola uzatvorená dňa 11.1.2008, teda po siedmich rokoch podnikania žalovaného v oblasti poskytovania úverov, kedy po celý čas platila zákonná nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úveroch v prípade absencie RPMN. To znamená, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie, zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Žalovaný v rámci povoleného predmetu činnosti poskytuje úvery z vlastných zdrojov. S prihliadnutím na túto činnosť je žalovaný povinný pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Keďže žalovaný nevedel o obligatórne náležitosti zmluvy o úvere, mal a mohol vedieť, že prijímaním príslušenstva poskytnutého úveru sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatí a pre prípad, že tak urobí, bol s tým uzročený. Súd preto konanie žalovaného vyhodnotil ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu s úmyslom získať majetkový prospech. Súd v tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012, v zmysle ktorého rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Žalovaný takéto zmluvy uzatváral opakovane v početných prípadoch, a aj na základe toho možno konštatovať úmyselné obohatenie na jeho strane. Podľa názoru súdu objektívna premlčacia doba je v danom prípade 10-ročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného sa považuje za úmyselné. Žalovaný použil nekalú obchodnú prax a neumožnil prostredníctvom RPMN porovnať žalobcovi výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom a použil neprijateľné podmienky. Objektívna premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. V prípade zmluvy o úvere č. XXXXXXX tak začala objektívna premlčacia doba plynúť od 6.12.2010 (č. 1. 4). Súd prvej inštancie preto neuznal obranu žalovaného, že nárok je premlčaný, keďže ku dňu podania žaloby objektívna 10-ročná lehota neuplynula. Žalovaný pri vznesení námietky premlčania uplatneného nároku nepreukázal, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Žalobca sa o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného dozvedel dňa 9.11.2014, počas plynutia objektívnej premlčacej doby (pri prvej porade s právnym zástupcom a následne v ten istý deň žalobca udelil právnemu zástupcovi plnú moc na zastupovanie v predmetnom konaní) a dňa 28.11.2014 doručil súdu žalobu. Žalovaný v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na strane žalobcu.

1.6. Nedôvodnou bola podľa súdu prvej inštancie aj námietka žalovaného o prekážke veci právoplatne rozhodnutej rozhodcovským súdom. Zo spisu vyplýva, že rozhodcovská doložka bola v bode 17. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (č. 1. 46). Rozhodcovský súd založil svoje oprávnenie na rozhodcovskej doložke, ktorá bola uvedená v obchodných podmienkach žalovaného, uzavretie ktorej nebolo osobitne dojednané. Rozhodcovská zmluva (rozhodcovská doložka) uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012). Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú

zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah. Rozhodcovská doložka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach žalovaného nezodpovedá individuálnosti dojednania. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo 122/2011 zo dňa 9. februára 2012, ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola vydaná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemá právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení 6MCdo 9/2012 zo dňa 16. februára 2013 uviedol, že v prípade, že exekučný titul bol vydaný orgánom verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé a ničotné (nulitné, paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku „rei iudicata“.

1.7. O úroku z omeškania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie ročného úroku z omeškania vo výške 8,05 % zo žalovanej sumy odo dňa 21.11.2014. Žalobca písomne vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia listom zo dňa 17.11.2014, a to najneskôr do 20.11.2014. Žalovaný žalobcovi predmetné plnenie v lehote splatnosti nevydal, v dôsledku čoho sa dostal do omeškania, súd mu preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky omeškania. Žalobca si úroky z omeškania uplatnil od 21.11.2014, t.j. deň nasledujúci po uplynutí lehoty na vrátenie plnenia uvedeného vo výzve žalobcu zo dňa 17.11.2014. Výšku úroku z omeškania určuje Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. Výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5 121,41 € od 21.11.2014 do zaplatenia.

1.8. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p.. Vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní úspešný, súd mu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov súd rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vykol súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že posudzovanie žalobcu ako spotrebiteľa výslovne odmieta. Dňa 11.1.2008 uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na účel podnikania. Žalobca v zmluve o úvere uviedol, a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Žalobca zmluvu o úvere uzatvoril ako dlžník pod obchodným menom G. H., ako fyzická osoba - podnikateľ, označený identifikačným číslom XXXXXXXX, pričom pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojho podnikania a finančné prostriedky boli poskytnuté na účel podnikania. Na základe vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Žalobca neukončil podnikateľskú činnosť. Dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobca poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Žalovaný v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení žalobcu, že ide o úver poskytnutý na výkon podnikania. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Skutočnosť, na čo konkrétne bol žalobcom následne poskytnutý úver aj využitý, žalovaný neskúmal, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Žalobca ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Žalovaný preto z titulu platnej legislatívnej úpravy nie je toho názoru, že musí vedieť či žalobca (dlžník) v praxi naozaj použil finančné prostriedky na rovnaký účel ako deklaroval v zmluve o úvere. V prípade postavenia žalovaného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Argumentácia žalovaného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa

(ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04).

2.1. Žalovaný bol i naďalej toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Zopakoval i námietku premlčania. Uviedol, že akýkoľvek nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podlieha zákonnej objektívnej premlčacej trojročnej lehote, pričom k jeho premlčaniu došlo dňa 6.12.2013 a žalobca sa obrátil na súd až dňa 28.11.2014. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou neznalosť práva neospravedlňuje. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak to nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalostí ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamih vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje požadované údaje, je potrebné na strane žalobcu viazať k okamihu podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalostí obsahu. Tvrdenie žalobcu, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedal až po vysvetlení, ktoré mu podal právny zástupca, je účelové. Žalobca sa reálne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatil sumu nad rámec istiny. Rovnaký názor týkajúci sa vedomosti o bezdôvodnom obohatení spotrebiteľa zastáva aj Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 1 Cdo 67/2011, 5 Cdo 121/2009, 3 Cdo 169/2017. Na podporu svojho názoru žalobca poukázal aj na rozhodnutia nižších súdov. Pokiaľ išlo o otázku úmyselného bezdôvodného obohatenia, žalobca uviedol, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívaní praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiaduci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán. Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí dohodnuté úroky. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť avšak, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Zotrvával na názore, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou. Tvrdenie žalovaného o tom, že žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky slúžili na účel výkonu podnikania, považoval žalobca za zavádzajúce a účelové. Zdôraznil, že je bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv snažiť sa označiť klienta ako podnikateľský subjekt, a ak to nie je možné (v prípade ak povinný nemá žiadne podnikateľské oprávnenie) účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania, povolania, či podnikania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa.

3.1. Námietku premlčania vznesenú žalovaným považoval žalobca za nedôvodnú. Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 67/2011, na ktoré poukázal žalovaný, riešil absolútne odlišnú právnu otázku, ktorá sa týkala absolútne odlišného skutkového stavu, odlišnej skutkovej podstaty získaného bezdôvodného obohatenia (plnenie bez právneho dôvodu namiesto plnenia z neplatného právneho dôvodu) a bez akéhokoľvek spotrebiteľského prvku, ktorý má taktiež pre posúdenie veci zásadný význam. V prejednávanom prípade ide o celkom iný prípad, kedy žalobca plnil žalovanému na základe

uzatvorených spotrebiteľských úverových zmlúv - t. j. žalobca plnil to, čo mu výslovne vyplývalo priamo z uzatvoreného právneho úkonu - plnil svoje povinnosti splácať na účet svojho veriteľa jednotlivé splátky úveru, ako mu táto povinnosť vyplývala zo zmluvy o úvere. Následne až potom, ako sa žalobca skutočne dozvedel podstatnú skutočnosť, že na jeho zmluvu o úvere sa uplatňuje zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, by bolo možné hovoriť o tom, že žalobca skutočne spoznal všetky podstatné skutkové okolnosti týkajúce sa bezdôvodného obohatenia (t. j. že jeho zmluva o úvere má vady pre ktoré sa neuplatnia všetky povinnosti z nej vyplývajúce); následne by už nevedomosť sťažovateľa o tom, že plnenie nad rozsah poskytnutej istiny úveru, je možné kvalifikovať ako bezdôvodné obohatenie, nebola žiadnym spôsobom podstatná. Teda iba právna kvalifikácia plnenia ako takého (jeho podradenie pod inštitút bezdôvodného obohatenia), by nemala a nemá význam pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, avšak vždy je nevyhnutná zároveň existencia skutočnej vedomosti o podstatných skutkových okolnostiach na strane oprávneného. V rozhodnutí sp. zn. 5Cdo 121/2009 dovolací súd rovnako riešil zásadne odlišnú právnu a skutkovú situáciu, pričom závery vyplývajúce z tohto rozhodnutia sa zásadným spôsobom odlišujú od záverov, ktoré sa pokúša odkazom na rozhodnutie vo veci sp. zn. 5Cdo/121/2009 odôvodniť žalovaný. Vo veci sp. zn. 5Cdo/121/2009 dovolací súd vyslovil správny právny názor, ak spojil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty s nadobudnutím skutočnej vedomosti oprávneného o podstatnej okolnosti - ktorou v uvedenom prípade bola vedomosť o vadnosti zmluvy na základe ktorej sa plnilo, ktorú (vedomosť) oprávnená osoba získala právoplatnosťou rozsudku súdu, ktorým bola vyslovená neplatnosť zmluvy na základe ktorej sa plnilo. Následne už to, že oprávnený subjekt svoje plnenie nevedel právne kvalifikovať (zaradiť ho ku konkrétnemu právnomu inštitútu bezdôvodnému obohateniu), samozrejme nie je a ani nemôže byť nijako podstatné. Ani v spore vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Cdo 121/2009 nevystupoval žiadny spotrebiteľský prvok. V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 169/2017 dovolací súd odmietol dovolanie spotrebiteľa z dôvodu, že uplatnený dovolací dôvod nie je prípustný, teda Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci nerozhodoval a neposudzoval podrobne skutkový a právny stav veci, naopak posudzoval len dovolací dôvod a síce, či o predmetnej právnej otázke (ako vyplývala z dovolania) už v minulosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval alebo nie. Ďalej vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania žalobca najmä uviedol, že dôvodom, prečo v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere najčastejšie na strane dodávateľa dochádza k bezdôvodnému obohateniu, je to, že zákon o spotrebiteľských úveroch upravuje v presne špecifikovaných prípadoch fikciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a že dohoda o výške odplát za poskytnutie takýchto úverov je častokrát v rozpore s dobrými mravmi, či z dôvodu neplatnosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch ako celkov. Teda bez toho, aby ktokoľvek (či už spotrebiteľ alebo hoci aj sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky) vedel, že zmluva o úvere trpí takými vadami, pre ktoré veriteľ nemá nárok na plnenie nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov, by nebolo možné v žiadnom prípade hovoriť o skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení (vedomosť by mohla byť len prezumovaná). V prípade, ak spotrebiteľ (alebo ktokoľvek iný, vrátane sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky) nemá informácie o týchto skutočnostiach, potom sa jeho skutočná vedomosť obmedzuje na vedomosť o existencii zmluvy o úvere, v ktorej boli dohodnuté zmluvné podmienky, ktoré by mali byť dodržiavané - t. j. najmä plniť splátky v presne určenej výške a lehotách na účet veriteľa. Pri subjektívnej premlčacej lehote je vždy nevyhnutné skúmať subjektívny moment, ako to zdôrazňujú takmer všetky rozhodnutia súdov najvyššieho stupňa; teda v žiadnom prípade nejde o pokus o automatizáciu posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Žalobca poukázal tiež na početnú judikatúru, ktorá uvádza, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť, a to na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/306/2005, 25Cdo/2581/98, 33Odo/766/2002 a 33Cdo/3003/99, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 413/2013, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/121/2009, ak aj rozhodnutia krajských súdov. Pokiaľ žalovaný vo vzťahu k určeniu momentu začatia subjektívnej premlčacej lehoty poukazoval na zásadu „neznalosť práva neospravedlňuje,“ žalobca poukázal na tú skutočnosť, že tento princíp v danom prípade musí ustúpiť dôležitejšiemu princípu, a to princípu ochrany spotrebiteľa. Uvedený záver podporuje aj judikatúra najvyšších súdnych autorít - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013. Len alibistické odkázanie na princíp „neznalosť práva neospravedlňuje“ sa nemôže rovnať preukázanej skutočnosti, ktorou je moment existencie vedomosti oprávneného subjektu o vzniku bezdôvodného obohatenia a o subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil. Na základe uvedených skutočností je podľa žalobcu zrejmé, že nárok žalobcu nie je možné v žiadnom prípade považovať za premlčaný.

3.2. Čo sa týka aplikácie desaťročnej premlčacej lehoty, žalobca sa plne stotožnil s názorom prvoinštančného súdu, ktorý správne vyhodnotil konanie žalovaného pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy ako úmyselné, nakoľko žalovaný úmyselne v tomto, ako aj v mnohých obdobných prípadoch, uvádza spotrebiteľov do omylu, pričom do zmlúv buď neuvedie zákonom vyžadované obligatórne údaje, alebo ich uvedie nesprávne so zámerom bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľa obohatiť. To, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov, je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, bolo navyše potvrdené aj rozhodnutiami krajských súdov, pričom žalobca citoval aj rozsudok tohto senátu Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/115/2017-208 zo dňa 15. februára 2018. Z uvedeného vyplýva, že na strane žalovaného bol tak daný minimálne nepriamy úmysel získať bezdôvodné obohatenie aj z predmetnej úverovej zmluvy a preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný nie je a na daný prípad je nutné aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia a desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, tak ako to v prejednávanom prípade vyhodnotil prvoinštančný súd.

4. K vyjadreniu žalobcu podal žalovaný repliku. Uviedol v nej, že má za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich doterajších podaní a podaného odvolania, na ktorých trvá v celom rozsahu. Nakoľko žalobca vo svojom vyjadrení uviedol opätovne tie isté skutočnosti, žalovaný považoval obsah svojho odvolania za dostačujúci.

5. Žalobca nevyužil svoje právo a dupliku k replike žalovaného nepodal.

6. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie § 470 ods. 1 C.s.p. preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

8. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 C.s.p.), pričom námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9.1. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

9.2. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

9.3. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9.4. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

9.5. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

9.6. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

9.7. Podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

9.8. Podľa § 4 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

9.9. Podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe: a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobou doručenu pôvodne Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 28.11.2014 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 5 121,40 € titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 11.1.2008 zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný žalobcovi poskytol úver v sume 80 000,- Sk (2 655,51 €), ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť navýšený o poplatok vo výške 77 200,- Sk (2 562,57 €), spolu teda 157 200,- Sk (5 218,08 €). Dlžník sa zaviazal predmetný úver splatiť v 12-tich mesačných splátkach vo výške 13 100,- Sk (434,84 €) počnúc dňom 10.2.2008. Dlžník bol v zmluve identifikovaný ako fyzická osoba svojim menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu a súčasne ako fyzická osoba - podnikateľ, svojim obchodným menom, sídlom, IČO a číslom zápisu v živnostenskom registri. Žalobca zaplatil žalovanému na splátkach úveru celkovo sumu 11 170,37 €. V rozhodcovskom konaní inciovanom žalovaným voči žalobcovi vo veci týkajúcej sa posudzovaného úverového vzťahu bol dňa 17.7.2009 vydaný rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 14142/08, ktorým bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 5 544,04 € s príslušenstvom.

11. Odvolací súd predovšetkým konštatuje správnosť záveru súdu prvej inštancie, že vyššie opísaná úverová zmluva predstavuje spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súčasne zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom žalobca má postavenie spotrebiteľa a žalovaný má postavenie dodávateľa. Občiansky zákonník v § 52 v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy ustanovoval, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľ je v tomto ustanovení definovaný ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Na to, aby sa zmluva nepovažovala za spotrebiteľskú, je teda potrebné, aby bola zmluva uzavretá alebo plnená v rámci predmetu obchodnej či podnikateľskej činnosti fyzickej osoby. Ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka predstavuje implementáciu smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej čl. 2 písm. b/ na účely tejto smernice spotrebiteľ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom nevzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu.

11.1. Odvolaciemu súdu je z jeho činnosti dobre známa dlhodobá a bežná prax žalovaného, ktorý pri uzatváraní zmlúv s fyzickými osobami, ktoré mali zároveň postavenie podnikateľa, zámerne vyplňal svoje formulárové zmluvy i údajmi vzťahujúcimi sa na podnikateľskú činnosť dlžníkov (IČO, obchodné meno atď.), na základe čoho potom žalovaný predstieral, že predmetná zmluva nie je spotrebiteľská a nezahrnul do nej náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Priemerný spotrebiteľ pritom nemá predstavu o tom, aké právne dôsledky sú spojené s takýmto spôsobom vyplnenia formulárovej zmluvy o úvere a nerozumie tomu, ako ovplyvňuje jeho postavenie vyplnenie identifikačných údajov týkajúcich sa jeho podnikateľskej činnosti. Pokiaľ formulárová zmluva obsahuje už predtlačené kolónky s miestom na vyplnenie údajmi o podnikateľskej činnosti, spotrebiteľ môže byť ľahko vmanipulovaný do poskytnutia týchto údajov, pričom zmluvu vždy vyplní zamestnanec či zástupca dodávateľa (žalovaného). Bolo by v rozpore so zmyslom a účelom celého spotrebiteľského práva, ak by sa dali jeho ustanovenia obísť jednoducho tým, že v zmluve je spotrebiteľ dodávateľom označený ako podnikateľ, bez toho aby bolo zrejmé, že fyzická osoba si je vedomá toho, že vstupuje do záväzku nespádajúceho do okruhu spotrebiteľských zmlúv. Konanie, ktorým žalovaný manipuluje dlžníkmi, aby s ním vstupovali do právnych vzťahov ako podnikatelia, odporuje dobrým mravom. Súdmi Slovenskej republiky bolo opakovane judikované, že táto prax žalovaného nepoživa právnu ochranu, nakoľko tak zjavne robil zo špekulatívnych dôvodov v snahe uprieť spotrebiteľovi jeho práva vyplývajúce zo zákonných ustanovení o ochrane spotrebiteľa (napr. rozsudky tohto senátu odvolacieho súdu sp. zn. 9Co 150/2018, 9Co 258/2017 alebo 9Co/115/2017, na ktorý poukázal i žalobca, a ďalšie).

11.2. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ súd skúma zmluvu uzavretú medzi fyzickou osobou na jednej strane a podnikateľom v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti na druhej strane, takúto zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú, pokiaľ nie je preukázaný opak. Zo samotnej skutočnosti, že dlžník je v predmetnej zmluve označený i údajmi vzťahujúcimi sa k jeho podnikateľskej činnosti, nemožno vyvodiť, že predmetná zmluva nie je spotrebiteľská. Aj fyzická osoba podnikateľ (napríklad v postavení živnostníka) môže vstúpiť a vstupuje do spotrebiteľských právnych vzťahov. Žalobca v konaní preukázal, že ako fyzická osoba vstúpil do záväzkového vzťahu so žalovaným ako podnikateľom konajúcim v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, čím tento záväzkový vzťah spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Obsah zmluvy nebol spôsobilý preukázať nespotebiteľský charakter touto zmluvou založeného právneho vzťahu. Žalovaný v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že úver bol skutočne poskytnutý na účel výkonu podnikateľskej činnosti dlžníka - žalobcu.

12. Po ustálení spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu medzi stranami sporu musí odvolací súd skonštatovať správnosť záveru súdu prvej inštancie o nulnosti rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., sp. zn. SR 14142/08 zo dňa 17.7.2009. V predmetom rozhodcovskom rozsudku odvodil existenciu svojej právomoci rozhodcovský súd z rozhodcovskej doložky, ktorá bola obsiahnutá v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutie úveru, a to napriek tomu, že takto uzavretá rozhodcovská doložka nie je platným právnym úkonom a preto nemôže vyvolať žiadne právne účinky. V zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, pričom jej nedodržanie má za následok jej neplatnosť. Pod písomnou formou právneho úkonu treba rozumieť zachytenie prejavu vôle účastníkov právneho úkonu či už v listinnom alebo elektronickom dokumente. Zvyčajne ide o listinu podpísanú všetkými účastníkmi právneho úkonu, ale zákon výslovne pripúšťa aj uzavretie rozhodcovskej zmluvy vzájomne vymenenými listami, ako aj v elektronickej podobe. Zahrnutie rozhodcovskej doložky do všeobecných zmluvných podmienok, na ktoré iba odkazuje zmluva uzavretá medzi stranami, nepochybne nepredstavuje platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy v písomnej forme. Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne pridrža rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 245/2010.

12.1. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že rozhodcovská zmluva, hoci aj uzavretá formou rozhodcovskej doložky, má povahu samostatnej zmluvy, teda samostatného právneho úkonu, preto na jej platné uzavretie musí byť prítomná vôľa oboch zmluvných strán byť touto zmluvou viazaní. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), ak by mal byť takýto veľmi významný právny úkon, výrazne zasahujúci do spôsobu riešenia prípadných sporov vzniknutých zo zmluvných vzťahov, uzavretý formou odkazu na všeobecné obchodné podmienky. Rozhodcovská zmluva (doložka) nie je bežnou súčasťou zmluvných podmienok inej zmluvy (iného zmluvného typu), druhá zmluvná strana nemôže bez ďalšieho očakávať jej prítomnosť vo všeobecných zmluvných podmienkach. Neexistuje žiaden legitímny dôvod, pre ktorý by bolo prípustné „ukrývať“ rozhodcovskú doložku do textu všeobecných

obchodných podmienok. Rozpor s dobrými mravmi je už len zdôraznený tým, že konkrétne vo všeobecných obchodných podmienkach žalovaného je rozhodcovská doložka obsiahnutá uprostred veľkého množstva textu tlačeneho drobným písmom, bez akéhokoľvek zvýraznenia či odlíšenia. Nakoľko druhá zmluvná strana (žalobca) prirodzene nemala možnosť ovplyvniť obsah všeobecných obchodných podmienok žalovaného, bola jej žalovaným zjavne vnucovaná rozhodcovská doložka, ku ktorej žalobca ani nemal možnosť zaujať či už súhlasný alebo nesúhlasný postoj. Samotné použitie odkazu na obchodné podmienky síce nie je v spotrebiteľských zmluvách zakázané, ale takáto zmluva musí obsahovať tzv. transparentnú inkorporačnú doložku, ktorá musí byť dostatočne jasná a zrozumiteľná (musí z nej byť možné presne identifikovať dokument, na ktorý odkazuje) a nesmie byť v zmluve skrytá medzi menej významné zmluvné dojednania. Dokonca ani pri zachovaní transparentnosti inkorporačnej doložky nie je prípustné, aby do obchodných podmienok (prípadne ďalších častí zmluvnej dokumentácie) v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej (netransparentnej) forme dodávateľ skrýval pre spotrebiteľa dôležité a podstatné zmluvné dojednania alebo také, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a dodávateľ dúfa, že si ich nevšimne. Odvolací súd v tejto súvislosti na podporu svojho názoru poukazuje na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11. novembra 2013.

13. Súd prvej inštancie, nakoľko mal právomoc prejednať a rozhodnúť posudzovanú vec, následne správne pristúpil k prieskumu úverovej zmluvy z toho hľadiska, či spĺňa obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s dôrazom na tie náležitosti, ktorých absencia má za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

14. Z obsahu predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bez akýchkoľvek pochyb zrejmé, že táto neobsahuje údaje o výške ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver (RPMN) v zmysle § 4 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ani údaj o priemernej hodnote RPMN podľa § 4 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Absencia týchto údajov má za následok, že na základe tejto zmluvy poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch). Mimoriadna prísnosť tejto sankcie je vyjadrením zvýšeného spoločenského záujmu na ochrane spotrebiteľa pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch, pričom na obsah týchto zmlúv sú kladené striktné obsahové nároky zamerané na to, aby spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol schopný urobiť skutočne informované rozhodnutie.

15. Nakoľko úver poskytnutý žalovaným žalobcovi sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, bol žalobca povinný vrátiť žalovanému iba to, čo na základe zmluvy dostal, teda istinu úveru vo výške 2 655,51 €. Žalobca však uhradil žalovanému spolu až sumu 11 170,37 €. Výšku vyplatených a prijatých plnení ani sám žalovaný nespochyboval. Na strane žalovaného tak došlo k bezdôvodnému obohateniu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) zodpovedajúcemu tomu, čo žalobca plnil žalovanému nad rámec istiny úveru, ktoré je žalovaný povinný žalobcovi vydať. Rozdiel medzi istinou úveru a sumou splnenou žalobcom predstavuje až 8 514,86 €, avšak žalobca sa v tomto konaní domáhal iba zaplatenia čiastky 5 121,40 €. Nárok žalobcu bol preto v celom rozsahu dôvodný.

16. Vyššie špecifikované právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia nebola spôsobilá oslabiť ani žalovaným vznesená námietka premlčania. Odvolací súd sa aj v tejto otázke stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že právo žalobcu premlčané nebolo.

16.1. Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého nárok (jeho súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. V prejednávanej veci ide o spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Napriek tomu, že ide o zmluvu o úvere, ktorá je absolútnym obchodnoprávnym vzťahom, v súlade s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je v súvislosti s premlčaním nutné aplikovať pre spotrebiteľa priaznivejšie ustanovenia § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka.

16.2. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí v subjektívnej lehote dvoch rokov odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, teda že plnil bez právneho dôvodu a komu plnil. Oprávnený na vydanie bezdôvodného obohatenia musí nadobudnúť subjektívnu vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť záver o tom, že sa konkrétny povinný na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním, kedy nastala skutočnosť rozhodujúca pre začatie plynutia premlčacej lehoty zaťažuje tú

stranu sporu, ktorej je existencia tejto tvrdenej skutočností na prospech, teda žalovaného, ktorý v rámci svojej procesnej obrany vzniesol v konaní námietku premlčania.

16.3. Žalovaný nenavrhol žiaden dôkaz, ktorým by mohol byť preukázaný začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Iba formalisticky poukazoval na deň, kedy žalobca uhradil prvú splátku nad rámec istiny s tým, že pokiaľ sa zmluva považuje zo zákona za bezúročnú a bez poplatkov a súčasne platí fikcia, že dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov sa každý právny predpis stáva známy tomu, koho sa týka, musel žalobca nadobudnúť subjektívnu vedomosť o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil dňom splnenia danej splátky. Tento názor žalovaného zjavne nemôže obstáť, nakoľko by úplne popieral zmysel inštitútu subjektívnej premlčacej lehoty v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Hypotéza tejto právnej normy predpokladá ako podmienku začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty skutočnú (reálnu, faktickú) vedomosť oprávneného o relevantných skutkových okolnostiach, nie nastúpenie účinkov nevyvrátiteľnej právnej domnienky o všeobecnej známosti právnych predpisov publikovaných v Zbierke zákonov. Právny princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť práva neospravedlňuje), na ktorý poukazoval žalovaný, nemá žalovaným naznačovaný priamy súvis s posudzovaním začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty vo vzťahu k právu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ako už bolo uvedené, rozhodujúca je vedomosť oprávneného o skutkových, nie právnych okolnostiach. V tomto prípade teda vedomosť oprávneného o tom, že plnil žalovanému bez právneho dôvodu nad rámec istiny úveru. Pravdaže predpokladom pre vznik takejto skutkovej vedomosti žalovaného je právne posúdenie predmetnej zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov z dôvodu nespĺnenia náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený (spotrebiteľ) ako osoba neznalá práva nemohol túto vedomosť nadobudnúť sám od seba a už vôbec túto vedomosť ňo nemožno prezumovať, ale musel ju získať od tretieho subjektu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu SR prezentovaný v uznesení sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, zo 16. januára 2013, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Odvolací súd nevidí ani najmenší dôvod sa odchýliť od vyššie uvedeného právneho názoru Najvyššieho súdu SR. Po oboznámení sa s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011, 5 Cdo 121/2009 a 3 Cdo 169/2017, na ktoré poukázal v odvolaní žalovaný, odvolací súd konštatuje, že tieto sa buď netýkajú skutkovo porovnateľnej veci alebo sa nimi dovolací súd meritom veci vôbec nezaoberal. Žiadne z týchto rozhodnutí neprelamuje právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v uznesení sp. zn. 6 M Cdo 9/2012.

16.4. Nakoľko teda nie je správny žalovaného názor o začatí plynutia subjektívnej premlčacej lehoty odo dňa splnenia prvej splátky žalobcom nad rámec istiny a žalovaný neuviedol žiadnu inú skutočnosť, od ktorej by bolo možné odvodiť začatie plynutia tejto lehoty, súd musí akceptovať tvrdenie samotného žalobcu, ktorý uviedol, že subjektívnu vedomosť o tom, že sa na jeho úkor niekto obohatil, resp. že tým kto sa na jeho úkor obohatil, je žalovaný, nadobudol až pri prvej porade so svojim právnym zástupcom, ktorého vyhľadal za účelom usporiadania vzťahov so svojimi veriteľmi, pričom v ten istý deň žalobca udelil svojmu zástupcovi plnú moc na zastupovanie v konaní. Z obsahu spisu vyplýva, že plná moc bola žalobcom udelená jeho právnenému zástupcovi dňa 9.11.2014. Najskôr v tento deň teda mohla začať plynúť subjektívna premlčacia lehota, ktorá je dvojročná a jej posledným dňom by bol 9.11.2016. Žaloba bola podaná dňa 28.11.2014, teda zjavne pred uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty.

16.5. Súd prvej inštancie správne posúdil i dĺžku a plynutie objektívnej premlčacej lehoty V danom prípade išlo zo strany žalovaného bez akýchkoľvek pochybností o úmyselné bezdôvodné obohatenie, preto je objektívna premlčacia lehota desaťročná (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Zo zmluvy uzavretej medzi stranami sporu je zrejmé, že žalovaný podnikal aktívne a nedobromyseľné kroky smerujúce k tomu, aby sa predmetná zmluva javila ako nespotebiteľská (označil dlžníka i údajmi identifikujúcimi jeho podnikateľskú činnosť). Zároveň žalovaný, ako podnikateľský subjekt, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov nebankovým spôsobom, do úverovej zmluvy, o ktorej musel vedieť, že ju uzatvára so spotrebiteľom, a teda že ide v skutočnosti o zmluvu o spotrebiteľskom úvere,

nezahmul údaje vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný napokon tiež musel vedieť, že následkom absencie daných náležitostí zmluvy vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch (najmä údajov o RPMN úveru), je bezúročnosť a bezpoplatkovosť dojednaného úveru. Napriek tomu, že žalovaný si musel byť vedomý toho, že na základe takejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemá nárok na žiadne úroky, ani poplatky, zahrnul do zmluvy poplatok vo výške 77 200,- Sk (2 562,57 €) a od žalobcu ho i spolu s ďalšími zmluvnými sankciami prijal. Dopustil sa tak úmyselného konania, ktorým pre seba získal bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na to, že žalobca všetky svoje plnenia v prospech žalovaného poukázal po uzavretí zmluvy dňa 11.1.2008, žiadna časť bezdôvodného obohatenia nevznikla skôr ako desať rokov pred podaním žaloby (28.11.2014), nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z vyššie uvedených dôvodov nebol premlčaný ani v objektívnej premlčacej lehote.

17. Nakoľko v konaní bol v celom rozsahu preukázaný nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, keď o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).